

Obec Cerekvice nad Loučnou

a) Zjištění a vyhodnocení pozitiv a negativ v území

1) ŠIRŠÍ ÚZEMNÍ VZTAHY

POZITIVA

- Území obce je součástí CHOPAV Vysokomýtská synklinála, přírodní akumulace kvalitních podzemních vod.
- Velmi dobré půdní a klimatické podmínky pro zemědělskou výrobu.
- Obec leží na rozvojové ose republikového významu OS8 Hradec Králové – Pardubice – Moravská Třebová – Mohelnice – Olomouc – Přerov.
- Obec leží při toku řeky Loučné.

NEGATIVA

- Obec leží v okrajové části ORP Litomyšl, ve větší vzdálenosti od samotného centra ORP (9 km).
- Katastr obce je využíván pro zemědělskou výrobu a je téměř bezlesý.
- Katastr obce je rozdělen silnicí I/35.

2) PROSTOROVÉ A FUNKČNÍ USPOŘÁDÁNÍ ÚZEMÍ

POZITIVA

- Centrum obce Cerekvice nad Loučnou tvoří náves obklopená původní zástavbou – statky s dvory.
- Zemědělské usedlosti vystavěné okolo návsi obce dávají obci charakter.
- Převážná část katastrálního území obce je tvořena rozsáhlými lány zemědělské půdy.
- Obcí protéká řeka Loučná, která má aktivní záplavové oblasti, které z větší části nejsou zastavěny.

NEGATIVA

- Lesy tvoří nepodstatnou plochu obce.
- Intenzivně využívaná zemědělská krajina.
- Aktivní záplavové území.

3) STRUKTURA OSÍDLENÍ

POZITIVA

- Obec s historií, vznikla ve 12. století, se zachovalou strukturou staveb – zemědělské usedlosti, domky, chalupy. Obec má významnou dominantu na návsi – kostel sv. Václava.
- Obec má přirozené centrum v místě soustředění občanské vybavenosti.
- Podél hlavních komunikací zástavba spíše liniová.

NEGATIVA

- Zástavba na okraji obce pozbývá původní podobu venkovských sídel – obec ztrácí původní genius loci.

4) SOCIODEMOGRAFICKÉ PODMÍNKY A BYDLENÍ

POZITIVA

- Vzrůstající počet obyvatel.
- Demografické předpoklady pro růst počtu obyvatel přirozenou měnou.

- Velký počet obyvatel v produktivním věku 16-64 let (více než 2/3 obyvatel), převažuje ekonomicky aktivní obyvatelstvo.
- Nízká míra nezaměstnanosti.
- Vyvážená věková skladba obyvatelstva a relativně mladé obyvatelstvo v porovnání s průměrem ORP, krajem a ČR.
- Velký růst obytné aktivity (díky výhodné poloze mezi Litomyšlí a Vysokým Mýtem).

NEGATIVA

- Zvýšený pohyb obyvatel za prací a na střední školy – časové ztráty a náklady na cestování.
- Poptávky po volných plochách k zástavbě výrazně převyšuje možnosti katastru obce.

5) PŘÍRODA A KRAJINA

POZITIVA

- Tok řeky Loučné v intravilánu obce.
- Existující plochy ÚSES.
- ČOV.

NEGATIVA

- Na území obce je registrován významný znečišťovatel ovzduší (REZZO).
- Obec je zařazena do OZKO.
- Zvýšená hluková zátěž a lokální zvýšení imisních zátěží v důsledku silniční dopravy.
- Velmi malá zalesněnost.
- Nedostatečná zabezpečenost ochrany obce před povodněmi, existence záplavových území.
- Absence CHKO, NATURA 2000, přírodní rezervace, památky.

6) VODNÍ REŽIM A HORNINOVÉ PROSTŘEDÍ

POZITIVA

- Velké zásoby podzemních vod v hydrogeologickém rajónu „Vysokomýtská synklinála“ – součástí CHOPAV Východočeská křída.
- Zabezpečení užívání zdrojů pitné vody soustavou OP.
- Dlouhodobý trend ve zlepšování celkového stavu kvality vod.
- Podstatné snížení emisí z bodových zdrojů znečištění (splaškové a průmyslové odpadní vody).
- Vybudování poldru Valovka na nepravidelném toku – ochrana před přívalovými srážkami (2024-2025).

NEGATIVA

- Zranitelnost hydrogeologického rajónu „Vysokomýtská synklinála“ – součást CHOPAV Východočeská křída.
- Snížování hladin podzemních vod v důsledku nadměrného čerpání z křídových horizontů.
- Snížená přirozená retenční schopnost krajiny jako důsledek dřívějšího způsobu obdělávání zemědělské půdy.
- Existence záplavových území; nedostatečná zabezpečenost části území před povodněmi.
- Zvýšený výskyt svahových deformací – aktivní sesuv.
- Nedostatek ekologických stabilizačních prvků v povodí.

- Nedořešená problematika odvádění a likvidace odpadních vod v části obce Pekla, rizikovost ve vztahu k podzemním vodám.
- Riziko střetů uvažované vodní nádrže Jangelec na Loučné s osídlením, veřejnou infrastrukturou a s ochranou přírody.

7) KVALITA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

POZITIVA

- Výrazné zlepšení hygieny životního prostředí.
- Zvyšuje se míra recyklace odpadů, systém sběrných hnízd.
- Obec je napojena na plynovod – zlepšení ovzduší v zimních měsících.
- V obci je situováno místo sběru recyklovaného odpadu.
- Kvalitně fungující systém nakládání se zbytkovými komunálními odpady – svoz na regionální skládku.

NEGATIVA

- V obci je umístěna stará ekologická zátěž – skládka TKO.
- Území obce vykazuje zhoršenou kvalitu ovzduší.
- V obci je registrovaný významný znečišťovatel ovzduší (REZZO).
- Rezervy ve zlepšování imisní situace v sídlech, které dosud nejsou napojeny na zemní plyn (část obce Pekla).
- Výrobní provozy nemají vymezena ochranná pásma.
- Rizikové zásahy do přírodního prostředí a krajiny v důsledku vedení dálnice D35 a navazujícího dopravního systému. Bude kompenzováno šetrným převedením biokoridorů.

8) ZEMĚDĚLSKÝ PŮDNÍ FOND A POZEMKY URČENÉ K PLNĚNÍ FUNKCÍ LESA

POZITIVA

- Vysoké zastoupení nejkvalitnějších půd (I. a II. třída ochrany půd).
- Významná zemědělská tradice s vysoce kvalitní zemědělskou půdou.
- Pro zemědělství příznivé klimatické podmínky.

NEGATIVA

- Hospodaření na velkých pozemcích s nedostatečným zastoupením prvků rozptýlené zeleně (remízy, stromořadí, větrolamy).
- Nedostatečná síť zemědělských polních cest.
- Podprůměrný celkový podíl PUPFL.
- Rozsáhlé, téměř bezlesé oblasti.

9) OBČANSKÁ VYBAVENOST VČETNĚ JEJÍ DOSTUPNOSTI A VEŘEJNÁ PROSTRANSTVÍ

POZITIVA

- V obci je situována základní i mateřská škola.
- Obchod a restaurace.
- Praktický lékař.
- Sportovní hřiště, dětské hřiště.
- Koupaliště.
- Hřbitov, kostel sv. Václava.
- Pošta.
- Autobusová a vlaková zastávka.

- Knihovna.
- Hasičská zbrojnice.

NEGATIVA

- Dojíždka za prací – časové ztráty a náklady na cestování.

10) DOPRAVNÍ A TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA VČETNĚ JEJICH DOSTUPNOSTI

POZITIVA

- Území obce je v celém rozsahu elektrifikované a připojené na veřejný vodovod, kanalizaci a plynovod.
- Obec má železniční napojení na Litomyšl, Vysoké Mýto a Choceň.
- Obec leží na silnici I/35 v dobré dojezdové vzdálenosti Litomyšle a Vysokého Mýta.
- Katastrem obce prochází cyklotrasa č. 4192.

NEGATIVA

- Neexistence značených nadregionálních a regionálních tras.
- Nedostatečná technická úroveň a přepravní podmínky koncové železniční tratě.
- Nedořešená problematika odvádění a likvidace odpadních vod v části obce Pekla – rizikovost ve vztahu k podzemním vodám.
- Negativní vlivy na přírodu a krajinný ráz způsobené vedením nové rychlostní silnice D35 a navazujícího komunikačního systému.

11) HOSPODÁŘSKÉ PODMÍNKY

POZITIVA

- Dobrá dopravní dosažitelnosti I. tranzitního železničního koridoru (Česká Třebová, Ústí nad Orlicí, Choceň).
- Vysoká míra ekonomicky aktivních obyvatel.
- Dobré půdní a klimatické podmínky pro zemědělskou výrobu, existence subjektů zemědělské výroby.
- Výhodná poloha na rozvojové ose republikového významu – OS8.

NEGATIVA

- V současnosti komplikovaná silniční dostupnost (platí pro celé území ORP) – chybějící dálnice D35.
- Nízké zastoupení výroby s vysokou přidanou hodnotou.

12) REKREACE A CR

POZITIVA

- Velmi dobré podmínky pro rozvoj CR v blízkosti Litomyšle – centrum města vyhlášeno MPR, zámek je zapsán v seznamu světového kulturního dědictví UNESCO. Tradice pořádání mezinárodně významných akcí (operní festival Smetanova Litomyšl, mezinárodní houslové kurzy).
- Blízkost lokality Růžový palouček.
- Kostel sv. Václava.
- Koupaliště.
- Vhodné terénní podmínky pro cykloturistiku.

NEGATIVA

- Podprůměrné podmínky pro přírodní formy cestovního ruchu v důsledku intenzivně využívané zemědělské krajiny.

- Nízká nabídka a kvalita ubytovacích kapacit.

13) BEZPEČNOST A OCHRANA OBYVATEL

POZITIVA

- Sdružení dobrovolných hasičů.
- Nízká kriminalita.
- Fungující obecní rozhlas.

NEGATIVA

- Delší dojezdová vzdálenost zásahových jednotek z Litomyšle (hasiči, záchranná služba, policie).

b) Vyhodnocení územních podmínek a potenciálů jednotlivých pilířů udržitelného rozvoje území, a to pro příznivé životní prostředí, pro hospodářský rozvoj a pro soudržnosti společenství obyvatel, včetně jejich vzájemných vazeb a trendů vývoje území

1) VYHODNOCENÍ ÚZEMNÍCH PODMÍNEK A POTENCIÁLŮ PILÍŘE UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ – PRO PŘÍZNIVÉ ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

POZITIVA

- Obec leží v prostoru Vysokomýtské synklinály, má tedy dostatek kvalitních podzemních vod, většinu ploch zemědělského půdního fondu tvoří půdy I. a II. třídy ochrany.
- Obec při toku řeky Loučné i v intravilánu obce.
- Plochy ÚSES.

NEGATIVA

- Hospodaření na velkých pozemcích s nedostatečným zastoupením prvků rozptýlené zeleně (remízy, stromořadí, větrolamy).
- Snížení přirozené úrodnosti půd v důsledku kontinuální intenzivní zemědělské činnosti, nevhodných postupů, imisní zátěže.
- Podprůměrný celkový podíl PUPFL, rozsáhlé, téměř bezlesé oblasti.
- Registrování významní znečišťovatelé ovzduší (REZZO).
- Ke zvýšené hlukové zátěži a lokálnímu zvyšování imisních zátěží (zejména škodlivinami CO, NOx, těžkými kovy, PAH, poléťavým prachem aj.). Silnice II/359 – průtah obcí v celé délce.
- Absence CHKO, NATURA 2000, přírodní rezervace, památky.
- Velký rozsah scelených lánů orné půdy s malou hustotou rozptýlené krajinné zeleně (ochranných mezí a remízů), snížená biodiverzita krajiny.

POTENCIÁL

- Možnosti dalšího využívání a čerpání podzemních vod v hydrogeologickém rajónu „Vysokomýtská synklinála“.
- Ochrana zemědělské půdy a postupné ekostabilizační zásahy.
- Zkvalitnění přírodního prostředí území postupnými krajinářskými úpravami, které budou mít pozitivní vlivy nejen na ekologickou stabilitu krajiny, ale též na funkci estetickou, rekreační, protierozní, protipovodňovou (větrolamy, ozelenění suchých poldrů, pásy zeleně oddělující vizuálně rušivé prvky krajiny, aj.).
- Rozvoj nekonvenčních forem zemědělství (ekologické zemědělství).

Jako celek lze pilíř udržitelného rozvoje území pro **příznivé životní prostředí** hodnotit jako průměrný.

2) VYHODNOCENÍ ÚZEMNÍCH PODMÍNEK A POTENCIÁLŮ PILÍŘE UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ – PRO HOSPODÁŘSKÝ ROZVOJ

POZITIVA

- Velký počet obyvatel v produktivním věku 15-64 let (2/3 obyvatel).
- Nízká nezaměstnanost.
- Převažuje ekonomicky aktivní obyvatelstvo.
- Dobrá dostupnost Litomyšle – centra spádového obvodu pro velkou část obcí na území ORP.
- Kontinuální progresivní vývoj početních stavů obyvatel od r. 2001.
- Růst obytné atraktivity v dobré dojezdové vzdálenosti Litomyšle.
- Výhodná poloha na rozvojové ose republikového významu OS8.
- Rozvinutá základna malého podnikání s pružnější reakcí na změny ekonomických podmínek a poptávky.
- Potenciál pracovních sil pro nové aktivity, relativně mladé obyvatelstvo a vysoký podíl jeho produktivní složky.

NEGATIVA

- Poptávka po volných plochách k zástavbě výrazně převyšuje možnosti katastru obce.
- Zvýšený pohyb za prací – časové ztráty a náklady na cestování.
- V současnosti komplikovaná silniční dostupnost (platí pro území celého ORP) – chybějící dálnice D35.
- Nízké zastoupení výroby s vysokou přidanou hodnotou.

POTENCIÁL

- Ochrana zemědělské půdy a postupné ekostabilizační zásahy.
- Podpora orientace zemědělství na tvorbu a ochranu krajiny.
- Realizace pozemkových úprav k uskutečňování obnovy a tvorby krajiny, zvýšení její ekologické stability a retenční schopnosti.
- Rozvoj nekonvenčních forem zemědělství (ekologické zemědělství), rozvoj agroturistiky.
- Zkvalitňování podmínek života v technické infrastruktuře – napojení části obce Pekla na plynovod a kanalizaci s koncovou ČOV.

Jako celek lze pilíř udržitelného rozvoje území pro hospodářský rozvoj hodnotit jako průměrný.

3) VYHODNOCENÍ ÚZEMNÍCH PODMÍNEK A POTENCIÁLŮ PILÍŘE UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ – PRO SOUDRŽNOST SPOLEČENSTVÍ OBYVATEL

POZITIVA

- Mateřská a základní škola včetně sportovního zázemí.
- Obchod a restaurace.
- Praktický lékař.
- Sportovní hřiště, dětské hřiště.
- Koupaliště.
- Hřbitov, kostel sv. Václava.
- Pošta.
- Autobusová a vlaková zastávka.
- Knihovna.

- Hasičská zbrojnice.

NEGATIVA

- Poptávka po volných plochách k zástavbě výrazně převyšuje možnosti katastru obce.
- Zvýšený pohyb za prací – časové ztráty a náklady na cestování.

POTENCIÁL

- Zvýšení nabídky pracovního uplatnění pro kvalifikované pracovní síly, která zajistí růst atraktivity obvodu pro bydlení mladých lidí a povede k nové výstavbě.
- Zlepšování podmínek v základní vybavenosti obcí, které umožní bydlení mladých rodin bez nutnosti denní vyjížďky za obslužnou vybaveností.
- Podpora spolkového života v obci.

Jako celek lze pilíř udržitelného rozvoje území pro **soudržnost společenství obyvatel** hodnotit jako příznivý.

4) VZÁJEMNÉ VAZBY PILÍŘŮ UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

Pilíř pro příznivé životní prostředí je v částečné kolizi s pilířem pro hospodářský rozvoj – plochy ZPF zabírají velkou část katastru obce. Tyto plochy podporují rozvoj ekonomických aktivit v zemědělské oblasti, ale nejsou příznivé pro životní prostředí. Nabízí se zde možnost podpory jiného typu zemědělských aktivit – ekologické zemědělství, agroturistika, zatravnění – čímž by došlo ke zlepšení životního prostředí. Střet záměrů D35 a ploch ÚSES; ostatních silničních záměrů a ploch ÚSES. Riziko negativního narušování krajinného rázu a negativních zásahů do přírodního prostředí a krajiny v důsledku vedení dálnice D35 a navazujícího dopravního systému.

Další posílení hospodářského pilíře lze spatřovat v rozvoji cestovního ruchu a turistiky.

5) TRENDY VÝVOJE ÚZEMÍ

- Nutnost posilovat a rozvíjet pilíř pro příznivé životní prostředí. Zachování stávajícího venkovského charakteru obce. Zvyšování ekologické stability krajiny a její biodiverzity. Zkvalitňovat přírodní prostředí území postupnými krajinářskými úpravami, které budou mít pozitivní vlivy nejen na ekologickou stabilitu krajiny, ale také funkci estetickou, rekreační, protierozní (větrolamy, pásy zeleně oddělující vizuálně rušivé prvky krajiny, remízy,...). Podpora orientace zemědělství na tvorbu a ochranu krajiny.
- V rámci hospodářského rozvoje obce vymezit nové plochy bydlení (jasně dané parametry výstavby pro zachování rázu obce).
- Posilování pilíře soudržnosti společenství obyvatel podporou spolkového života v obce.

c) Určení problémů k řešení v územně plánovacích dokumentacích, případně v územních studiích, zahrnující zejména požadavky na zmírnění nebo omezení urbanistických, dopravních a hygienických závad, vzájemných střetů záměrů na provedení změn v území a střetů těchto záměrů s limity využití území a s hodnotami v území, na odstranění nebo zmírnění vlivů negativ v území, na využití potenciálů rozvoje území a na snížení nevyváženého vztahu podmínek pro příznivé životní prostředí, pro hospodářský rozvoj a pro soudržnost společenství obyvatel

1) URBANISTICKÝCH, DOPRAVNÍCH A HYGIENICKÝCH ZÁVAD

Požadavek na:

- Plocha průmyslové výroby x plochy bydlení. Plocha zemědělské výroby x plocha bydlení.

- Zlepšení obvodového propojení silniční sítě a sídelní struktury.
- Ochrana zástavby před zhoršením hlukových a imisních podmínek v souvislosti se stávající, ale i plánovanou výstavbou dálnice D35.
- Dořešení problematiky odvádění a likvidace odpadních vod v části obce Pekla.
- Respektovat omezení ve využití území plynoucí ze stanoveného záplavového území a ze zvýšeného výskytu svahových deformací. Prověření vymezení ploch pro protipovodňová opatření na řece Loučné.

2) VZÁJEMNÝCH STŘETŮ ZÁMĚRŮ NA PROVEDENÍ ZMĚN V ÚZEMÍ A STŘETŮ TĚCHTO ZÁMĚRŮ S LIMITY VYUŽITÍ ÚZEMÍ S HODNOTAMI V ÚZEMÍ

Požadavek na:

- Riziko negativního narušování krajinného rázu a negativních zásahů do přírodního prostředí a krajiny (riziko fragmentace krajiny, narušení ÚSES) v důsledku vedení silnice D35 a navazujícího dopravního systému (př. Komerční a logistická střediska).
- Riziko střetu D35 s aktivním sesuvem.
- Potenciální střety vybraných záměrů s prvky ochrany přírody a ZPF: D35 x nejcennější půda, D35 x ÚSES, vodní nádrž Jangelec x nejcennější půda.
- Potenciální střety silničních záměrů s ochrannými pásmy vodních zdrojů a záplavovým územím.

3) NA ODSTRANĚNÍ NEBO ZMÍRNĚNÍ VLIVŮ NEGATIV V ÚZEMÍ NA VYUŽITÍ POTENCIÁLŮ ROZVOJE ÚZEMÍ

Požadavek na:

- Ohrožení půdy větrnou a vodní erozí s ohledem na vzrůstající tlak na pěstování plodin umožňujících erozi a používaných v bioplynových stanicích.
- Vymezení ploch pro protipovodňová opatření na řece Loučné.

4) NA ODSTRANĚNÍ NEBO ZMÍRNĚNÍ VLIVŮ NEGATIV NA SNÍŽENÍ NEVYVÁŽENÉHO VZTAHU PODMÍNEK PRO PŘÍZNIVÉ ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ, PRO HOSPODÁŘSKÝ ROZVOJ A PRO SOUDRŽNOST SPOLEČENSTVÍ OBYVATEL

Požadavek na:

- Podpora přírodě blízkých druhů zemědělství – ekologické zemědělství, agroturistika.
- Posilování spolkového života v obci.